

Polisi Addysg Rhyw a Pherthnasoedd

Cyflwyniad

Mae'r polisi hwn yn mynd i'r afael â'r gofynion cyfreithiol ynghylch Addysg rhyw mewn ysgolion yn Neddf Addysg 1996. Mae ein polisi blaenorol wedi ei adolygu i gymryd ystyriaeth o'r strategaethau cenedlaethol canlynol a chanllawiau Llywodraeth Cynulliad Cymru:

- Cynllun Gweithredu Iechyd a Lles Rhywiol, 2010 -2015
- Canllawiau ar addysg rhyw a pherthnasoedd (ARhPh) yn yr ysgolion (2010)
- Fframwaith Addysg Bersonol a Chymdeithasol ar gyfer Dysgwyr 7 i 19 oed.
- Cyfnod Sylfaen- Fframwaith ar gyfer Dysgu Plant 3 i 7 oed yng Nghymru

Cysylltiadau â pholisïau eraill

Ni ddylid edrych ar y polisi hwn ar ei ben ei hun gan fod ganddo gysylltiadau clir â'r polisïau ysgol canlynol:

- addysg bersonol a chymdeithasol (ABCh)
- cyfrinachedd
- diogelu/amddiffyn plant
- atal bwlio
- cydraddoldeb ac amrywioldeb
- Polisi CYSAG AALI Conwy ar gyfer Addysg Grefyddol.

Rhesymeg

Mae Ysgol Glan Morfa yn anelu i ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys sy'n hyrwyddo datblygiad ysbrydol, moesol, diwylliannol, meddyliol, emosiynol a chorfforol bob dysgwr ac sy'n eu paratoi ar gyfer cyfleoedd, cyfrifoldebau a heriau bywyd fel oedolyn.

Mae llywodraethwyr a staff ein hysgol yn credu fod ABCh yn elfen hanfodol mewn addysg gytbwys a holistig.

Addysgir ARhPh yn ein hysgol yng nghyd-destun y cyfnod sylfaen a Fframwaith ARhPh Cymru. Credwn y bydd rhaglen ARhPh a gynlluniwyd yn dda yn rhoi'r sgiliau a'r wybodaeth i ddysgwyr i wneud dewisiadau diogel a chyfrifol wrth iddynt dyfu i fyny.

Rydym yn cydnabod ein bod yn byw mewn cymdeithas amrywiol ac y bydd dysgwyr yn dod o amrywiaeth o gefndiroedd teulu. Bydd ein rhaglen ARhPh yn anelu i fod yn sensitif a pharchu gwahaniaethau wrth alluogi dysgwyr i ddeall pwysigrwydd amgylchedd sefydlog, diogel a chariadus ar gyfer bywyd teuluol.

Nodau

Bydd ein rhaglenni astudio yn anelu i helpu dysgwyr i symud o blentyndod trwy lencyndod i oedolaeth:

- Datblygu agweddau cadarnhaol a gwerthoedd sy'n dylanwadu ar y ffordd maent yn ymddwyn
- Dechrau datblygu sgiliau sydd eu hangen i wneud penderfyniadau cyfrifol a gwybodus am iechyd a lles rhywiol
- Deall agweddau corfforol ac emosiynol blaen lencyndod

- Ennill parch ar gyfer eu hunain ac eraill
- Gwerthfawrogi amrywioldeb a dathlu gwahaniaeth
- Adeiladu perthnasau llwyddiannus
- Gwerthfawrogi pwysigrwydd perthnasoedd personol sefydlog a chariadus
- Adnabod y gwahaniaeth rhwng cyffwrdd ac ymddygiad priodol ac amhriodol
- Gwybod sut i gael cyngor a chefnogaeth briodol

Rheolaeth a threfniant ARhPh

- Bydd y corff llywodraethol yn monitro gweithrediad y polisi ARhPh a'i adolygu bob tair blynedd neu'n amlach os nodir materion gan dysgwyr, staff, rhieni a neu ganllawiau cenedlaethol/sirol.
- Bydd y pennaeth yn sicrhau y gweithredir y polisi a darparu datganiad ysgrifenedig i'r corff llywodraethol fel rhan o'i adroddiad blynyddol. Bydd y pennaeth hefyd yn gyfrifol am ymgynghori gyda rhieni a'u hysbysu o'u hawl i dynnu eu plentyn o wersi ARhPh
- Bydd y cydlynnydd ABCh yn gyfrifol am:
 - Ffurfio rhaglen astudio a thrafod gyda chydweithwyr i sicrhau darpariaeth ar draws yr ysgol
 - Trafod gydag arweinwyr pwnc gwyddoniaeth ac addysg grefyddol i sicrhau fod pob gofynion statudol wedi eu cyfarfod.
 - Monitro ac arfarnu'r rhaglen astudio a'r adnoddau a ddefnyddiwyd
 - Ymgynghori gyda dysgwyr
 - Trin anghenion DPP staff sy'n cyflwyno'r rhaglen
 - Trafod gydag asiantau allanol a chydlynu eu hymwneud â'r rhaglen ARhPh

Cyflwyno'r rhaglen ARhPh

Yn y Cyfnod Sylfaen bydd ARhPh yn cael ei gyflwyno trwy'r agweddau cwricwlwm canlynol yn bennaf: Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywioldeb Diwylliannol a Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd.

Mae ARhPh yn ffurfio rhan o ddarpariaeth ABCh yr ysgol yn CA2 gyda gwyddoniaeth ac addysg grefyddol yn cyfranu at agweddau penodol. Bydd y cydlynnydd ABCh yn gyfrifol am gydlynu darpariaeth ARhPh a darparu cefnogaeth i athrawon dosbarth

- Bydd athrawon dosbarth fel arfer yn gyfrifol am ddarparu'r rhaglen, ynghyd â chefnogaeth gan y nyrs ysgol.
- Addysgir ARhPh mewn grwpiau rhyw cymysg gyda sesiwn ddilynol merched neu fechgyn yn unig gyda'r nyrs ysgol

Cynnwys y rhaglen ARhPh

Mae'r rhaglen ARhPh ar gyfer pob grŵp blwyddyn ac mae cynlluniau ar gael yng nghynlluniau cwricwlwm ABCh.

Materion iechyd rhywiol penodol

Addysgir ARhPh o fewn fframwaith gwerthoedd eang ac ni fydd credoau ac agweddau personol athrawon yn dylanwadu ar addysgu ARhPh.

Byddwn yn anelu i sicrhau y defnyddir iaith briodol gyson gan athrawon a gweithwyr iechyd proffesiynol sy'n cyfrannu at y rhaglen ARhPh a bod dysgwyr yn cael eu hannog i ddefnyddio'r un termau yn ystod gwersi.

Pan fydd dysgwyr yn gofyn cwestiynau am faterion y tu allan i ffiniau'r cwricwlwm ARhPh cynradd, e.e. atal cenhedlu ac erthylu, bydd athrawon yn cydnabod y cwestiwn, rhoi ateb cryno iawn ac awgrymu fod y dysgwyr yn siarad â'u rhieni/gwarcheidwaid os hoffent wybod mwy.

Adnoddau

Yn CA2 bydd 'SENSE – tyfu fyny a chadw'n ddiogel' a phhecyn 'Tyfu I Fyny', ddarparwyd i gydfynd â SENSE, yn darparu'r sail ar gyfer cyflwyno'r rhaglen ARhPh. Yn ystod y cyfnod sylfaen bydd amrywiaeth o adnoddau yn cael eu defnyddio gan gynnwys straeon, Amser Cylch a doliau babanod benywaidd a gwrywaidd.

Cyfrinachedd

Ni all athrawon a gweithwyr iechyd proffesiynol gynnig cyfrinachedd diamod i ddysgwyr yn ARhPh.

- Os yw athro yn clywed neu'n gweld rhywbeth yn ystod gwersi ARhPh sy'n awgrymu fod dysgwr mewn risg o niwed difrifol neu achosi niwed difrifol i eraill byddant yn hysbysu'r aelod dynodedig o staff sy'n gyfrifol am ddiogelu ac amddiffyn plant
- Bydd y defnydd o reolau sylfaenol cytunedig mewn dosbarthiadau CA2 yn creu ffiniau clir, gan atal dysgwyr rhag rhannu gwybodaeth bersonol yn y dosbarth a sicrhau fod pawb yn teimlo parch ac yn ddiogel
- Bydd athrawon yn annog dysgwyr i roi eu cwestiwn mewn bocs cwestiynau a fydd yn rhoi 'amser meddwl' i staff cyn ateb
- Os codir cwestiynau o natur bersonol bydd dysgwyr yn cael eu hannog i siarad â'u rhieni/gofalwyr

Cynnwys dysgwyr

Ceisir barn dysgwyr trwy dechnegau asesu ar gyfer dysgu a holiaduron arfarnu i sicrhau fod y rhaglen yn cyfarfod anghenion pob dysgwr

- Bydd bechgyn a merched yn cael cyfle i weithio mewn grwpiau rhyw sengl ble'n briodol
- Bydd yr adnoddau a ddefnyddir yn adlewyrchu safbwyntiau amrywiaeth o gefndiroedd diwylliannol a chrefyddol.

Datblygiad proffesiynol parhaus

- Bydd staff allweddol sy'n addysgu ARhPh yn cael cyfle i fynychu cyrsiau hyfforddiant priodol
- Bydd yr ysgol yn rhannu ymarfer da trwy arsylwadau dosbarth, CDP a thrafodaethau mewn cyfarfodydd staff.

Gweithio gyda rhieni/gofalwyr a'r gymuned ehangach

Mae gan rieni/gofalwyr hawl i dynnu eu plentyn o addysg rhyw a gofynnir i'r rhai sy'n dymuno defnyddio'r hawl hwn hysbysu'r pennaeth yn ysgrifenedig fel nodir ym mhrosbectws yr ysgol.

Bydd yr ysgol yn ymgynghori â rhieni ar y rhaglen ABCh trwy bostio gwybodaeth ar wefan yr ysgol a chynnal nosweithiau rhieni.

Cynnwys gweithwyr iechyd proffesiynol ac asiantau allanol

Gofynnir i'r nyrs ysgol gyfrannu at gyflwyno'r rhaglen ARhPh ac i gynnal sesiwn ddilynol i blant yn CA2. Gofynnir i rieni a gweithwyr iechyd proffesiynol gefnogi cyflwyno ARhPh yn y cyfnod sylfaen, ble'n briodol e.e. dod a babanod newydd i mewn neu siarad am glinigau babanod. Gofynnir i bawb sy'n cyfrannu at y rhaglenni astudio weithio o fewn ffiniau polisi'r ysgol.

Monitro a gwerthuso

- Mae'r cydlynnydd ABCh gyda'r pennaeth yn gyfrifol am fonitro safonau dysgu ac addysgu ARhPh
- Bydd y pennaeth yn sicrhau fod canfyddiadau o arfarniadau staff, rhieni a dysgwyr yn cyfrannu at broses hunan arfarnu'r ysgol ac at broses adolygu'r polisi.

Trefniadau ar gyfer adolygu a diweddarau'r polisi

- Cesglir barn rhieni trwy nosweithiau rhieni ac maent yn cyfrannu at adolygiadau polisi
- Mae syniadau disgyblion yn cyfrannu at adolygiadau polisi. Cesglir eu barn ar ddarpariaeth ABCh yn yr ysgol trwy
 - ymgynghori â'r cyngor ysgol
 - arfarniadau rhaglenni
 - Strategaethau Asesu i Addysgu

Cadeirydd y Llywodraethwyr: _____

Dyddiad: _____

